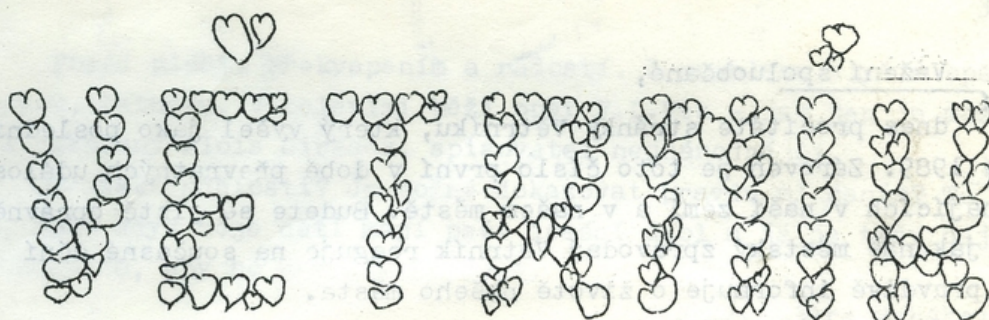

Číslo 11,12

Listopad, prosinec 1989

Z bouřného času jsme se narodili
a krok za krokem v bouřných mračnách jdeme
vstříc hrdě vznešenému svému cíli,
šijí kloníce jen před svým národem.
My věděli, co nás cestou čeká;
byť hrom však bil a mráz nám v kosti vál -
toť jenom česká hudba odvěká,
my při ní půjdeme kupředu - dál, jen dál!

Jen dál! Čas nový nové chce mít činy,
den nový vzešel k nové práci nám,
jeť sláva otcův krásný šperk pro syny -
však kdo chceš ctěn být, dobuď cti si sám!
Kde přítomnost jak dítě pozasteskává,
vše dávná sláva, byť v ní dýmá hrál,
je za korábem jenom brázda lesklá -
napněte lana - vzhůru plachty - dál!

Ach hleďme pilně ke korábu svému,
jsme jeho pláňky, hřeb jsme svěrný v něm,
a věrně, toužně přilneme-li k němu,
zas šťastna záhy bude česká zem!
Však byť měl Čech již všechno ve svém klínu,
čeho si v nejbujnějších snech svých ždál,
to lidské moře nezná odpočinu,
ty též ho neznej, stále měj se k činu,
dál, národe náš drahý, věčně dál!

Jan
Neruda
Jen dál!
úryvek
z básně

Vážení spoluobčané,

dnes pročítáte stránky Větrníku, který vyšel jako poslední v roce 1989. Zároveň je toto číslo první v době převratných událostí, probíhajících v naší zemi a v našem městě. Budete se jistě oprávněně ptát, jak náš městský zpravodaj Větrník reaguje na současné dění a zda pravdivě informuje o životě našeho města.

Ve Vysokém stejně jako ve většině míst republiky vzniklo Občanské fórum. Chtěli bychom v našem zpravodaji dát představitelům Občanského fóra a jeho příznivcům prostor pro informace, názory, připomínky a veřejnou diskusi. Domnívám se, že i touto formou lze přispět k aktivizaci a informovanosti našich občanů.

Vedle pravidelných příspěvků, v nichž vás bude Občanské fórum seznamovat se svými akcemi, plány, záměry a myšlenkami, budeme vyhlašovat ankety, ve kterých bychom rádi poznávali veřejné mínění našich občanů. První otázkou se vracíme ještě obecně k listopadovým událostem, ale v dalším období se budeme ptát, jak si lidé představují rozvoj města, co je třeba u nás vybudovat apod. Další otázky budou směřovány ke svobodným volbám, jak si občané představují své poslance, jak své poslance budou v různých stranách a organizacích k volbám připravovat, jak jim pomohou atd. Protože se jedná o nejdůležitější otázky nadcházejícího období, chtěla bych poprosit mluvčí Občanského fóra a další jeho představitele, aby nám s uvedenými anketami pomohli. Doufám, že nadšení a elán, který od listopadových dní v lidech bují, se přemění v práci nejširšího kolektivu našich občanů.

ing. Marcela Kučerová

ANKETA

Všichni se zájmem sledujeme letošní převratné změny v naší republice. Abychom alespoň částečně zachytili atmosféru v našem městě, položili jsme několika náhodným výsackým občanům společnou otázku: "Jak na Vás zapůsobily letošní listopadové události?" Přinášíme jejich odpovědi:

Pořád pláči. Překvapením a radostí. Z rozhlasu slyším opět Kubišovou, Matušku. V televizi běží opět F.L.Věk - jak jen je možné, že byl zakázán Alois Jirásek, spisovatel nejnárodnější.

Pražské události? Je možné dokazovat pravdu ml. cením? To je totéž, jako když moje děti mají psát domácí úkol a já je tedy nejdříve zmlátím, aby ho napsaly správně.

Věra Babáková
úřednice

Škoda, že se na tyto události muselo čekat plných 21 let.

Karel Bárta
vedoucí dílny

Listopadové události v naší zemi jsou přirozeným odrazem touhy národů po demokracii, respektování osobnosti každého jedince, ale i touhy po vytvoření hluboce humánní společnosti. Jsou ale zároveň výsledkem světového politického vývoje, klimatu, který je poplatný současné době a který v posledních letech se ve světě postupně vytvářel. Pracuji s mládeží více jak třicet roků. Mládí bylo a je vždy radikální. Jako člen strany se chci za "Pražské události" omluvit a vyjádřit obdiv studentům. Stydím se za sebe i za nás starší, že jsme to nebyli my, kteří jsme dali podnět k velkým změnám. V těchto dnech jsme museli dávat našim žákům odpověď na otázky okamžitě, bez váhání. Myslím si, že přirozená autorita každého člověka vyplývá ne z proklamací, ale z poctivé práce a z morálních hodnot, vlastností každého z nás. Přál bych sobě, ale i nám všem, aby cesta k lepší budoucnosti byla lemována nejen emocemi, srdcem, ale i rozvahou, umem, zkušenostmi a důsledností.

Ing. Josef Grafek
ředitel SOUz V. soké nad Jiz.

To, co se stalo 17. listopadu nelze jinak nazvat, než masakr. Je neuvěřitelné, že na pokojně probíhající manifestaci studentů, kteří měli v ruce pouze květiny a svíčky, byl použit tak hrubý a krutý zásah pořádkových jednotek. Myslím si, že každý soudný a poctivý občan naší vlasti musí tento brutální zásah odsoudit, odpovědnost spadá do sféry politického vedení našeho státu a to je vyslím na tom nejsmutnější.

Hana Karhanová
sekretářka

Jelikož jsem před 17. listopadem ani ve snu nepředpokládal, že by se tento hrozný systém řízení jednou stranou, ke které jsem si svůj vztah urovnal už brzo po základní škole, mohl tak rychle zhroutit, byly moje pocity přímo nádherné. Snad bych mohl dřívější život přirovnat k pobytu v horké sauně, ve které se nedá ani dýchat, a události po 17. listopadu k tomu nádhernému pocitu na čerstvém vzduchu.

Miroslav Morávek ml.

student

Určitý politický zlom jsem očekával. Zákonitě musel přijít, protože v takových podmínkách, jaké se v poslední době hromadily, se již nedalo pracovat. Že to bude tak rychle, jsem však neočekával. Nyní mám však obavu, aby se některé důležité věci zbytečně neurychlovaly tak, aby se zase neudělaly další nové chyby, na které by zase celý národ v dalších letech doplácel. Věřím však naší nové federální vládě, vládě porozumění, že celou situaci zvládne pro dobro všeho našeho lidu.

Těším se na nové svobodné volby, kdy zvolený předseda MěNV bude přesně vědět, kolik občanů s ním chce spolupracovat.

Jiří Pičman

○ předseda MěNV

Konečně se pohly stojaté vody. To, co si mnoho lidí pouze myslelo nebo dávalo sporadicky najevo, se stává najednou hmatatelným. S údivem sleduji, co pravdy o dosavadním "působení" vedoucích složek se zjevuje na plátně demokracie. Myslím si, a jsem o tom plně přesvědčen, že sejít z cesty, kterou nám tak náznorně svým cílevědomým úsilím osvětlili studenti, by bylo neodpušitelným omylem dnešní doby.

Jiří Poláček ml.

○ lesní dělník

Dojem? Obrovský. Ale kalí jej několik neodkladných problémů. Mezi ty největší řadím stále protahování vyšetřování masakru ze 17. listopadu v Praze a "zatlounání" odpovědných činitelů za tyto události před vyšetřovací komisí.

Dále je to skutečnost, že na rozhodujících místech všech stupňů jsou pracovníci z řad členů KSČ. Je třeba je rozdělit na schopné a neschopné. A nutně musí dojít k jejich výměně za odborníky,

kterých je ve všech oborech dostatek.

Většinou se do vedoucích úloh dostal po stranické linii a naučili se chovat tak, jak si je strana vychovala. Dnes většinou tvrdí, že za nic nemohou a nemají se za co stydět. Ale kdo nás dovedl do tohoto postavení? Mohou za to ti vedoucí pracovníci, kteří po řadu let mohli o všem rozhodovat a jen mlčeli a poslouchali příkazy shora. A ti horší se dokonce řídili vlastním prospěchem. Většina z nich je ještě dnes na vedoucích místech a dělají, jako když se jich to netýká. Nutně potřebujeme očistit naši společnost od prospěchářů ve všech oblastech, tzn. na pracovištích, ve veřejném životě, v kultuře i ve sportu, kde se já osobně nejvíce angažuji.

Zdeněk Seidl
skladník

Rok 1968 si nepamatuji. Byl mi jeden rok. Máme dvě děti, které jsou o málo starší, než já tehdy. Přála bych si, aby nemusely za dalších dvacet let dělat novou revoluci.

Marta Šaldová
na mateřské dovolené

Podnětem listopadových událostí byl 17. listopad. Ale jak se dál vyvíjela situace, se dalo očekávat za změn v okolních zemích i z nespokojenosti lidí. Nyní se již snad vytvoří takové podmínky, kdy bude záležet na každém z nás, jaká bude budoucnost a jakou ji připravíme pro naše děti.

Naděžda Šikolová
ředitelka MŠ

Změny, které od listopadu nastaly, musely zákonitě přijít. Důležité je, aby se každý podíval do svého svědomí, jak jednal před měsícem a jak jedná dnes. Nadšení v lidech je třeba využít pro další práci. Zákonitě dojde ke změně funkcionářů na všech stupních. Všichni noví funkcionáři nebudou mít lehké postavení; budou muset změnit styl svého života. Přál bych si, aby byli lidé dále k sobě ohleduplní a zachovali si mírovou atmosféru - duch "hedvábné" revoluce.

Ing. Pavel Štěpánek
zootechnik

Sledujte vývěsní tabule, věnujte pozornost pozvánkám v nákupním středisku, poslouchajte místní rozhlas. Další akce OF budou zveřejňovány tam. Své návrhy, připomínky, dotazy přineste buď do Vlastivědného muzea, nebo je vložte do schránky OF v nákupním středisku. Podepsané!

Zpráva o vzniku Občanského fóra ve Vysokém nad Jizerou.

V neděli 26. listopadu 1989 se v "Ádovně" spontánně sešlo několik lidí, kteří cítili potřebu shromáždit stejně smýšlející obyvatele Vysokého a okolí k manifestační stávce v pondělí 27.11. Organizační záležitosti i tisk materiálů byly vyřešeny velmi rychle. Členové stávkového výboru roznесли ještě též večer převážné části vysockých domácností tyto materiály:

- 1/ Prohlášení OF ze dne 23.11.1989
- 2/ Prohlášení OF ze dne 25.11.1989
- 3/ Ke generální stávce - OF 22.11.1989
- 4/ Pokyny k organizaci stávky ve Vysokém

Prvními členy Občanského fóra a zároveň členy stávkového výboru byli tito občané: Karel Bárta, Vladimír Bartoň, Zorka Bartoňová, Jiří Ďoubalík, Ing. Ivan Hanuš, Iveta Hásková, Jan Hejral, Ing. Josef Hejral, PhMr. Jana Hubertová, Josef Malík, Josef Matura, Jaroslav Karban, Josef Petruška, Zdeněk Skrbek, Čestmír Slavík, Ing. Pavel Štěpánek, Vlastimil Valášek.

Na podnětní manifestační stávce se svými podpisy přihlásilo k Občanskému fóru celkem 219 občanů.

Zpráva o dosavadní činnosti Občanského fóra.

27. listopadu 1989 se občané Vysokého nad Jizerou sešli před budovou Krakonoše ke generální manifestační stávce. Odhady na množství přítomných se liší, určitě se však dostavilo na šestset občanů. Vyslechli prohlášení a požadavky OF a Programové zásady Občanského fóra ze dne 26. listopadu 1989 - Co chceme, zprávu o stavu ekonomiky, školství, zdravotnictví a životního prostředí - podle ing. Zemana, dopis Františka kardinála Tomáška a osobní příspěvky občanů. Na manifestaci rovněž vystoupili studenti VŠE z Prahy. Shromáždění bylo zakončeno zpěvem československé státní hymny. Před a po shromáždění mohli občané shlédnout videozáznamy z událostí 17. listopadu

v Praze a podepsat se podle svého svědomí a vědomí pod prohlášení OF. Pozvání zástupci státních a stranických orgánů se před fórem nevyjádřili i když byli přítomni.

2. prosince 1989 hovořila Česká filharmonie i ve Vysokém. Barok Collegium Praha, umělci František Kimel /hoboj/, Jan Buble /housle/, Jiří Sedláček /violoncello/, Jakub Waldmann /kontrabas/ a Hana Kimelová /cembalo/ a zároveň členové OF České filharmonie, přijali pozvání OF ve Vysokém. Všichni účastníci odcházeli plni prožitků z krásné hudby a z bezprostředních a neformálních projevů, které zazněly z jeviště. Na konto stávkujících studentů bylo posláno 3.132,- Kčs.
4. prosince 1989. Veřejný dialog - tak bylo nazváno setkání s představiteli státních a politických orgánů. V podstatě se dá říci, že se o dialog v pravém slova smyslu nejednalo. Funkcionáři zastávali stanovisko, že se nemají zač stydět, zdá se, že nepochopili, o č vlastně jde. Od této neprůstředné stěny se názory ostatních jenom odrážely. Všichni se musíme ještě hodně učit, jak má skutečný a konstruktivní dialog vypadat.
9. prosince 1989. Jak všichni dobře víte, nestávkují jenom studenti, ale až do 10. prosince stávkovali i herci. Proto byla beseda s Janem Přeučilem v sobotu už ve 13 hodin /herci byli prostě na roztrhání/. Před jeho příjezdem se k některým otázkám /týkajících se tisku/ vyslovil redaktor Mladé fronty Zdeněk John. Jan Přeučil nás seznámil s děním v Praze i se svým osobním názorem na dnešní překotné události. Výmluvné ticho provázelo líčení hrůzných zážitků z Národní třídy, tak jak je přiblížili studenti UMPRUM Milada Fišerová a Ota Bláha.
16. prosince 1989. Hovory OF - tak se i v budoucnu budou jmenovat setkání všech, kteří se chtějí podílet na změnách, k nimž dojde. Všichni si musíme uvědomit, že demokracie je vláda lidu, forma státu, v němž je umožněna maximální faktická účast občanů na jeho řízení a správě. Jestli tomu tak skutečně bude, záleží na každém z nás.
18. prosince 1989. Počet lidí v OF Ve Vysokém nad Jizerou činí 430 členů. Poslankyni za náš obvod ve FS Haně Králíčkové byl 18. 12. 89 odeslán dopis s podpisovými archy, v nichž 182 voličů je pro zvolení Václava Havla za prezidenta naší republiky.

Zorka Bartoňová
Občanské fórum

Vážení občané, rodiče.

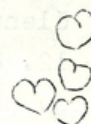
Považuji za svou povinnost uvést na pravou míru obvinění, ke kterému došlo 4.12.1989 v Krakonoši na jednání OF. Týká se šikanování dětí příslušníků VB na půdě základní školy. Je pravda, že došlo v pondělí 27.11.1989 ve 4. třídě ke slovnímu incidentu mezi žáky - zřejmě pod vlivem sobotních a nedělních událostí, které děti doma sledovaly v televizi. Třídní učitelka žákům vysvětlila nevhodnost jejich chování a od té doby se již nic podobného neopakovalo. Proto se domnívám, že předseda školské a kulturní komise měl /pokud o tomto problému považoval za nutné hovořit/ vystoupi v tom smyslu, že škola se zachovala správně a dalším možným konfliktům zabránila. S. učitelka Prokopová - zástupce naší školy - na tomto jednání nemohla situaci hned vysvětlit, protože byla celý týden nemocná.

Druhá připomínka se týkala 1. máje. I to jsme projednali a došli jsme k závěru, že oslava Svátku práce by měla být morální povinností každého občana. Působím na škole krátce, ale z vyjádření učitelů, kteří jsou na škole již delší dobu, vyplynulo, že se naopak bral ohled na dojíždějící žáky, že se uvolňovaly děti, aby mohly manifestovat s TJ a složkami marně jsme hledali žáka, kterému by byla snížena známka z chování za neúčast na oslavě 1. máje.

V posledních letech hodně klesla autorita školy. Připomínky učitelů k celému systému školství nebyly brány v úvahu. Učitelé byli z jedné strany pod tlakem vyšších orgánů a osnov a na druhé straně kritizováni veřejností. Proto mě mrzí, že právě nyní, kdy by mělo dojít i ve školství ke změnám, kdy by se škola měla oprostít od všeho, co s výchovou a vzděláním nesouvisí, jsme místo podpory takto veřejně napadáni.

D. Nýdrlová

řed. ZŠ

Zotavovna ROH Větrov.

zahajuje 14. prosince 1989 znovu provoz. Po generální přestavbě má hlavní budova velmi vkusné vybavení pokojů s komfortním příslušenstvím a kapacitou osmdesátičtyř lůžek. Další dvacetčtyři lůžka má vedlejší ubytovna Prvosenska. Celkem je tady možno poskytnout týdenní zimní a čtrnáctidenní letní pobyt jedostoosmi rekreantům. Krásné prostředí má i velká jídelna, kde budou opět pořádány večírky s tancem. V přízemí je i videokavárna a dětská klubovna, v suterénu tělocvična a sauna, v poschodí knihovna a čítárna. Vybavení kuchyně zajišťuje přípravu až 500 obědů - je tedy možnost vařit i pro širší veřejnost, což vysočtí občané uvítají. Jsou však znepokojeni nedostatečným příívodem vody v současnosti a obávají se situace, která nastane v letním suchém období. Proto čeká vedení zotavovny další velká akce - oprava studny a tím posílení vlastního zdroje vody. V současné době se opravuje na zahradě skleník, který by měl se zahradou opět sloužit žákům Základní školy ve Vysokém jako výukové pracoviště. Rovněž park se bude upravovat, aby zde rekreanti našli příjemné prostředí k procházkám, k posezení s výhledem na hory a obnovení koncertů dechové hudby.

Pro zaměstnance zotavovny se upravuje Vysoká bouda, kde budou dva pěkné byty a deset pokojů, další byty se upravují v budově u MěNV. Je přáním nás všech, aby zaměstnanci Větrova našli ve Vysokém trvalý domov, vysočtí obyvatelé pak v zotavovně prostředí, které by přispívalo k jejich svátečním dnům.

Pevné zdraví, pevné nervy, spokojenost a úspěchy na pracovišti přeje všem zaměstnancům a vedoucímu Vladimíru Feyfarovi

redakce Větrníku.

Ze s.p. Seba, závod 13 Vysoké nad Jiz.

V květnu 1988 bylo našemu závodu, na zabezpečení splnění povýšených úkolů, přiděleno 16 pracovníků z VSR. První měsíce se děvčata seznamovala s taji českého jazyka a stextilním názvoslovím. Po ukončení jazykové přípravy byla zařazena do výrobního procesu, kde se zaučovala v různých profesích. Některá jako tkadleny, další jako nabíječky, sukačky a hacobářky. Díky jim se

podařilo udržet chod závodu na tři směny. postupně se většina z nich zapracovala a stala se platnými pomocníky při zajišťování výrobních úkolů.

Dnes u nás pracuje již jen 13 pracovníků z VSR. Věkové složení je od 18 do 45 let. Jsou to dívky jednak svobodné, ale i maminky od dětí. Ubytovány jsou v ubytovně MěNV /bývalá stará lékárna/. Mají zde dobře zařízené pokoje, společenskou místnost, kuchyň s veškerým vybavením. Jejich pobyt je plánován do roku 1992.

Vedení s.p. Seba 13

Zpráva Zo Svazu invalidů ve Vysokém nad Jizerou.

Uskutečnili jsme dvě besedy s Dr. Václavem Lukášem. Ta první měla název "O vzniku znaku města Vysokého" a druhá "O požáru města Vysokého". Velice zajímavé vyprávění vévodilo večerům plným pohody. Těšíme se na další shledání.

ZO SI

Ohňové poselství ČSS 90.

Ohňové poselství ČSS 90 se uskutečnilo v předvečer oslav 45. výročí Karpatsko-dukelské operace, v údobí příprav na Československou spartakiádu 1990.

Tato celospolečenská akce proběhla ve čtvrtek 5.10.1989 v 18,00 hod. za hřištěm, kde zapláhl oheň a byl vyslechnut projev z rozhlasu "Ohňové poselství ze Strahovského areálu".

Turistický odbor
Vysoké nad Jizerou

Vzpomínka...

30. července 1989 byla na malém sále v Krakonoši slavnostní beseda u příležitosti 100. výročí narození a 41. výročí úmrtí básníka a spisovatele Zdeňka Róna. Ze vzpomínek jeho dcery, paní Jasněny Koutové, vybíráme:

Vzpomínám na léto 1949, kdy mu jeho rodáci a čtenáři odhalili na jeho rodném domě v Zákostelí pamětní desku a ještě na vzpomínkovou slavnost v r. 1959, na níž promluvil otcův přítel ředitel Vladimír Pavlík. Otcova osobnost i jeho literární práce - drobné prózy a fejetony z nedělních příloh denního tisku, sbírky povídek, romány, sbírka básní "K pramenům" i divadelní hra "Očistec" - žily tehdy v podvědomí vrstevníků a měly jim co říci k jejich denním problémům i k zásadním problémům i k zásadním otázkám nadčasovým. Od té doby uplynulo dalších 30 let, doba se prudce, překotně měnila a mění a dnes si literární dílo Zdeňka Róna připomínáme již z historického odstupu jako cosi, co bylo sice součástí kulturního dění jeho doby, ale nečinilo si nárok na to být tzv. velkou literaturou. A přece tato, řekněme, lidová kultura měla svůj regionální význam, který časem přerostl i původní krajový rámeček. Příkladem je dávná vysocká ochotnická tradice, jejímž výrazným reprezentantem byl praděd Z. Róna, nazvaný Karlíček Jirchářův, jak ho Rón oživil v románu Větrov pod jménem Karlíček Habrovec. Patřil do ní i můj dědeček František Rón, drobný truhlář ze Zákostelí, který zachoval ve svých Pamětech vzpomínky na zdejší každodenní kulturní život od 1. pol. 19. stol. až do 1. světové války. Je to dokument natolik spolehlivý, že z něho mohl čerpat např. prof. Jílek-Oberfalcer pro svou knížku "Jak žili naši otcové" i můj otec Zdeněk Rón pro románovou kroniku "Větrov" o požáru Vysokého 1834. Z této linie řadových regionálních kulturních aktivistů se vynořil Zdeněk Rón jako výrazná kulturně tvořivá osobnost, jako svébytný spisovatel. Jeho sociální původ mu v raném mládí nedovolil získat humanitní vzdělání. Musel se od svých 13 let, kdy žil mimo domov, přivydělávat stejně jako jeho čtyři bratři kondicemi a novinovými příspěvky. Rónovi rodiče nebyli tolik zámožní, aby mohli vydržovat na školách pět synů. Zdeněk byl nakonec rád, že se dostal na reálku, po jejímž absolvování mu nezbylo než se dát zaplat na techniku, ač jeho touhou byla dráha středoškolského profesora. Co udržovalo chudého studenta v jeho studentské bídě, někdy veselé, jindy smutné, se steskem po rodných horách? Byli to nejprve rodiče, otec truhlář, lopotící se u ponku, a maminka, která zaskakovala všude: u zdobení narychlo objednaných rakví, na poli i doma při malém hospodářství. Jim píše čtrnáctiletý Zdeněk dopis, v němž vydává počet ze svého pražského studentského pobytu. Je zajímavé nahlédnout do sociálních poměrů venkovských hochů v Praze. Při čtení otco-

vých dopisů z mládí mě zaujal jeho hluboký a opravdový cit, vyjadřovaný lyricky jímavě, a zase jeho radostný, až bujný objektivní postoj k. nesnázím v různých pražských podnájmech, kde se netopilo, trápil obtížný hmyz. Strava - kromě občasných obědů v menze či očekávaných bedniček z domova - byla jednostranná: černé "kafiště" a chleba, někdy s tvarohem, svérázně připravovaná "rympulice" /např. k mléku přikusovaná mrkev či semlbába z tvrdé "štědrounice" se zapečenými uzenkami z domova/.

Se vším jeho myšlením, cítěním a osobními a pracovními plány však byla spjata jeho milá snoubenka a později žena Marie, dcera učitele Zajíčka. V lednu 1919 jí píše: "Přemýšlel jsem a bylo mně, jako bych hovořil s Tebou na některé z našich vycházek. A ze všeho toho chaosu, který dnes prožíváme, zbyl mně jasný, pevný střed, pramen vší síly a zdaru: náprava v základech rodiny, v soužití muže a ženy, rozumějícím, pochopeném a hlubokém. A ať aplikuji cokoliv... aplikuji vždy na naše soužití, na naše nestrojené, nesobecké a opravdové přátelství duševní, které jsme pojmenovali tak hezkým slovem: láska". A opravdu. V lásce ke své ženě nalézal otec jakoby celoživotní kompas, který mu pomáhal zachovat si vždy svůj osobitý pohled na společenské změny kolem. Musel stále v sobě bojovat zápas, který je častým tématem jeho románů a fejetonů v denním tisku: mezi konzervativní snahou zachovat svůj milovaný kraj neporušený civilizací a mezi uvědomělým přiznáním práva tomuto kraji na technický pokrok, ať už šlo o zavedení elektřiny do nejzazších vesniček, o přestavby roubených chalup, o nahrazování starého malovaného nábytku novým, pohodlnějším, a vůbec o zavádění různých novot. V časopise Čas z r. 1923 se obráží tento Rónův duševní boj: Po prvním úleku nad řadami sloupů elektrického vedení, které "počáraly svými dráty radostný milý rodný kraj jakoby podrápanou dívčí tvář", si přiznal, že by bylo hříšným sobectvím pro svůj požitek z neporušené přírody upírat světlo těm rodákům, co tu zůstali, aby si tu hledali svůj denní chléb, zatímco "nás pět bratří odešlo dolů do světa za bělejší chlebem".

Prožili jsme jeden z nezapomenutelných večerů a děkujeme znovu paní Jasněnce Kohoutové za vzpomínku na otcovo nejen literární, ale i životní příkladné dílo, které na závěr zaznělo z básníkových veršů v přednesu zasloužilého umělce Miroslava Doležala.

Redakce.

Okénko kultury.

11. listopadu se DS Krakonoš zúčastnil v Bakově nad Jizerou divadelní přehlídky se hrou Slaměný klobouk. Inscenace se zdařila a v kvalitní konkurenci si vysočtí odvezli hlavní cenu přehlídky a ocenění za režii.
29. listopadu vystoupil dětský taneční soubor Vrabčáci se svou vedoucí Slávkou Hubačikovou ve Femina klubu v Lomnici nad Popelkou.
3. prosince pořádal SPOZ tradiční odpoledne pro důchodce. Program vyplnila dechová hudba Semilská 12. Škoda jen, že se pro nemoc nemohl dostavit hudební skladatel Áda Doško. Po skončení programu čekalo přítomné důchodce malé občerstvení.
8. prosince se konala beseda s paní Jiřinkou Ďoubalíkovou "O strašidlech" Zajímavé vyprávění zvláštních a tajemných příhod se všem moc líbilo.
- Od začátku září probíhají při SKZ jazykové kurzy. Pro velký, neočekávaný zájem bylo pro přihlášené frekventanty zřízeno pět oddělení! Pan ing. Milan Truneček vyučuje němčinu pro začátečníky, němčinu pro pokročilé a angličtinu pro začátečníky. S končícím rokem 1989 se účastníci kursů rozloučili společnou vánoční besídkou. Na ukončení plánují v červnu zájezd do německy mluvící země.

Jaké to bylo ve Vysokém nad Jizerou před 50 lety.Listopad 1939.

1. Velká návštěva na hřbitově, zejména přišlo hodně občanů ze Sudet. Ze Semil přijeli na autě hasičského sboru zástupci občanstva a přivezli věnce k bustě Dr. Karla Kramáře. Tento akt zpozoroval insp. stát. policie Sochor, který věnec strhl a hodil do chodby domu čp. 10. Jmenovanou deputaci předvolal do kanceláře Státního policejního úřadu za účelem sepsání protokolu. V tu dobu také zmizel věnec se stuhou od busty Müllerovy. Veškeré shromažďování občanů - průvody zakázány v důsledku událostí v Praze o 28. říjnu.

5. Přítomen od Českého rozhlasu redaktor Zeman, aby uspořádal relaci o Vysokém jako o Jilemnici. Příslušné pokyny, náměty mu podal jednatel Ski klubu, člen rady Josef Ďoubalík, tajemník Boh. Josífek a ostatní funkcionáři spolků. Porada se konala v kanceláři.
8. Došly přihlášky - kmenové listy na uhlí.
9. Zostření o zatemňování ulic, domů atd. Někteří občané jsou již pokutováni Stát. polic. úřadem. Zavedeny noční hlídky.
10. V hotelích a restauracích se zavádí z nařízení říšského protektora bezmasý den, který bude vždy v pátek.
13. Vydávají se kmenové lístky na uhlí.
Tohoto dne přijela tříčlenná deputace vládního vojska za účelem uspořádání lyžařského vojenského kursu ve Vysokém nad Jizerou.
14. Bylo projednáno ubytování vojáků v Krakonoši a ostatní náležitosti. Lyžařský kurs bude uspořádán od 15.1.1940.
Vysoké nad Jizerou, město nejkrásnější zimy, byl název zimní reportáže o našem městě, kterou sestavil redaktor Zeman z Prahy. Reportáž se všem líbila a byla lepší než před týdnem o Jilemnici. Po této reportáži se hrnula spousta nabídek na ubytování o vánocích. Bohužel, všechno již bylo předem zadáno. Chybí nejméně 200 lůžek a o vánocích hodně sněhu.
17. V Praze jsou velké nepokoje vyvolané zastřelením studenta lékařské fakulty Opletala a uzavřením vysokých škol.
18. Konal se pronájem honitby vysockého katastru, který se zmenšil o takových 125 ha půdy. Honitba byla vydražena za K 500,-
Státní prezident Dr. Emil Hácha mluví do rozhlasu k občanstvu, aby se uklidnilo a vyvarovalo se nepředložených činů.
25. První sníh ve větším měřítku - 15 až 20 cm.
27. Obleva. Sněhový pluh v činnosti.
30. Rusko - finské napětí směřuje k válce.

Prosinec 1939.

1. Začala finsko - ruská válka.
Byl zvolen nový ponocný Josef Nedomlel.
Zaměstnancům bylo přiřčeno dnem 1. ledna 1940 20% zvýšení ke služnému.
3. Tradiční dětská mikulášská v sokolovně.

Večer biopředstavení - výtěžek pro Národní pomoc.

Počasí delší dobu slunečné až do předvánoc, mrzne.

10. Začala propagace elektr. bytových sazeb za K 1,- nebo 0,50 za spotřebovanou kWh při zaplacení základního poplatku. Sazby byly určeny podle spotřeby.

Ceny spotřebičů:

El. sporák tříplotnový	K 1 490,- /zdarma 6000 kWh/
El. sporák čtyřplotnový	K 1.690,- /zdarma 700 kWh/
Žehlička chromovaná nebo nikl.	K 48,- /zdarma 15 kWh/
Vaříč otevřený	K 42,- /zdarma 15 kWh/
Šňůra	K 25,-
Vaříč uzavř. plot. regulační	K 190,- /zdarma 50 kWh/
Ponorný vaříč malý	K 55,-
Ponorný vaříč velký	K 90,-

Tato akce trvala do 15. 1. 1940 a celkem se přihlásilo na bytové sazby 41 konzumentů, dodatečně ještě 25, tedy celkem 65 bytových sazeb.

11. Výroční trh dobytčí se konal za pěkného počasí a hojné účasti. Také se konaly odvozy koní celého soudního okresu vysockého. Odvedeno bylo 10% koní.
12. Dovožné nákladním autem ze Semil činí za 1q 3,50 K. Je zde jediný autodopravce /nákladní/ p. Karel Bartoníčka čp. 10, který má dva vozy. Podnik velmi prosperuje.
14. Obec obdržela přiděl lístků na oděv. Jakmile se o tom dozvěděli občané, nastal veliký chaos zejména před prodejnou obuvi "Baťa" a obchodem paní Lukášové se střížním zbožím. Prodávala až do 23. hodiny. Hodně koupěchtivých přicházelo také ze Sudet. Nakoupené zboží museli schovávat pod šaty. Ve výhodě bylo ženské pohlaví.
15. Zákaz prodeje obuvi, látek, prádla po dobu dvou dnů.
16. Rozdělovaly se lístky na oděv, prádlo.
Velké mrazy, sněhu málo.
Obec sokolská svým oběžníkem s okamžitou platností zakazuje pořádání jakýchkoliv zábav, akademií apod.
24. Vánoční svátky jsou bez sněhu.
25. Začal padat konečně sníh. Padal po dva dny k velké radosti všech lyžařů a hostí, kterých je velmi mnoho.

27. Vyjasnilo se, slunečno. Sníh na stromech je okouzlující. Nádherné panorama.
31. P. Jaroslav Hnyk měl pohřeb za veliké chumelenice z nemocenské pitevny. Byl to první pohřeb odtud.
- Končíme přehled událostí roku 1939, který byl na události velmi bohatý a pro náš národ smutný.

Dušíčkové rozjímání a věci záhadné.

1. Když jsem byl asi sedmiletý chlapec, stal jsem se svědkem této příhody. Můj starší bratr byl v učení ve Vysokém a cestu k domovu do sousední obce si krátil přes pole. Při jednom takovém návratu přiběhl celý uřícený a mamince sdělil, že potkal smrt. Matka mu samozřejmě řekla, že nic takového nelze vidět. On však trval na svém, že potkal zahalenou postavu a když ji pozdravil, neodpověděla mu. Po několika krocích se ohlédl, jmenovaná postava nezaněchávala stopy, zatímco bratr měl sněhu nad kotníky. Na druhý den zjistili, že na samotě, odkud postava šla, zemřel její majitel.
2. Po hasičském bále, při návratu domů, se k jednomu hasiči přidružila postava podobná sousedovic svobodné dívce. Hasič na ni cestou mluvil, ale ona mu neodpovídala. Po ujití asi 200 metrů se odpojila ke svému domovu. Polekaný hasič spěchal mezi své a teprve doma zvěděl, že se té noci sousedka otráвила a zemřela. Bylo to v době nezaměstnanosti, kdy neměla práci.
3. V srpnu při žních a svozu obilí do stodol a jeho skládání, spadl pracovník s hambalku na žebřiny vozu, přičemž se velice těžce zranil. Ošetřili jej ve Vysoké všeobecné nemocnici, kde zůstal v léčení. Večer před desátou hodinou, při družné besedě pacientů při otevřeném okně, se rozvlnila záclona a zahalená osoba se přes pokoj přemístila do uličky u váženě zraněného pacienta a zastavila se. Jeden kurážný pacient zvolal: "Toho ještě nech". Po tomto zvolání se záhadná postava ztratila. Když se pacienti vzpamatovali, šli za ošetřovatelkou se zprávou, co se stalo. Při prohlídce těžce zraněného

občana zjistili, že je živ, ale soused, který měl jít druhý den domů, byl mrtev. Po této příhodě se těžce zraněný velmi rychle uzdravoval a žil ještě 40 let.

4. Ve svých mládeneckých letech, kdy jsem chodil za budoucí manželkou do sousední obce, jsem zažil tuto příhodu. Byla doba mezi vánocemi a Novým rokem. Byl sníh a površek, takže si bylo možno cestu krátit přes pole. Bylo mezi sedmou a osmou hodinou večerní, zamračeno, teplota minus tři stupně. Ojedinele padaly vločky sněhu a když některá spadla na mě, rozzářila se jako hvězdička. Když jsem jí rukavicí směl, svítila zase na rukavici. Toto trvalo asi deset minut. Svítících vloček bylo na mě více. Do 24 hodin přišla sněhová vánice s množstvím nového sněhu. Tento úkaz mohl být Eliášův oheň, ale v době zimy.

Ve všech předešlých případech bych mohl jmenovat osoby, které tyto věci zažily ale asi je neznáte a proto je nechám v anonymitě.

Vypravěč.

Zveme Vás do bálů!

- Na svůj tradiční divadelní bál Vás zve ochotnický soubor Krakonoš v sobotu 20. ledna od 20,00 hod. do velkého sálu divadla. Tentokrát se budeme bavit v rázu "Ve mlýně".
- ZO SVAZARM při Státním statku ve Vysokém pořádá svůj tradiční ples 17. února - sobota - od 20,00 hodin, také v divadle Krakonoš. Srdečně zveme.

Jaké bylo počasí ve Vysokém na podzim? Čtete a vzpomínejte.

Září 1989.

Nejvyšší teplota 23,7°C. Nejnižší teplota 4,6°C. Průměrná denní teplota 13,2°C. Celkové množství srážek za září 79,5 mm. Počet dní se srážkami 11. Nejvíce srážek za jeden den 29,7 mm - 15. IX. Počet dní s výskytem mlhy čtyři. Počet dní s bouřkou dva. Se silným větrem

dva dny, s čerstvým větrem tři dny. Slunce svítilo celkem 135 hodin, denní průměr slunečního svitu 4,5 hod. Průměrná denní relativní vlhkost vzduchu 77%. Nejnižší RV 28% byla dne 13. IX., nejvyšší 98% ve dnech 15. a 16. IX.

Průměrné teploty	Srážky	Sluneční svit	Relativní vlhkost
I. dekáda 12,5°C	8,9 mm	45 hodin	71%
II. dekáda 14,1°C	44,0 mm	53 hodin	79%
III. dekáda 12,9°C	26,6 mm	37 hodin	80%

V porovnání s dlouhodobým průměrem, byl měsíc září teplotně nadnormální o 2,5°C, srážkově podnormální o 5 mm. Tak jako v srpnu převládalo teplé, klidnější počasí, se střídavě malou a velkou oblačností. Na konci měsíce silné ochlazení. Vál převážně slabý až mírný vítr severních a jižních směrů. Nad 20°C vystoupily max. teploty v osmi dnech, pod 10°C klesaly minima v šestnácti dnech, z toho jednou pod 5°C. Srážky do 1 mm v sedmi dnech, do 10 mm ve třech dnech, do 20 mm ve dvou dnech, do 30 mm v jednom dni. Průměrná RV vzduchu nad 90% zjištěna ve čtyřech dnech.

Říjen 1989.

Nejvyšší teplota 20,0°C. Nejnižší teplota 0,5°C. Průměrná denní teplota 8,2°C. Celkové množství srážek za říjen 79,0 mm. Počet dní se srážkami 16. Nejvíce srážek za jeden den 30,7 mm - dne 30. X. Souvislé sněhová pokrývka dva cm dne 3. X. ráno s bouřkou. Počet dní s výskytem mlhy 11. Počet dní se silným větrem dva. Slunce svítilo celkem 108 hod., denní průměr slunečního svitu 3,5 hod. Průměrná denní relativní vlhkost vzduchu 86%.

Průměrné teploty	Srážky	Sluneční svit	Relativní vlhkost
I. dekáda 5,9°C	20,7 mm	40 hodin	78%
II. dekáda 7,3°C	18,6 mm	26 hodin	87%
III. dekáda 12,3°C	39,7 mm	42 hodin	92%

Jako celek byl letošní říjen teplotně o 2,2°C nadnormální a srážkově v mezích normálu. V převládajícím vlhkém oceánském proudění bylo většinou počasí s velkou oblačností a častými slabými srážkami. Teprve na konci měsíce, kdy 30. X. napršelo 30,7 mm, byly upraveny říjnové srážky přibližně na normál. Teplotní anomálie, narůstající v posledních letech, pokračovaly i v letošním říjnu. Dny se krátí, zákonitě by měly teploty postupně klesat. Bylo to však zcela obrácené. Nej-

nižší teploty byly v první třetině měsíce, minimum $0,5^{\circ}\text{C}$ změřeno 3. X. Naproti tomu nejvyšší teploty se dostavily až v poslední třetině, kdy měsíční maximum $20,0^{\circ}\text{C}$ bylo změřeno 22. X. Průměrná relativní vlhkost vzduchu nad 90% byla zjištěna ve čtrnácti dnech.

Listopad 1989.

Nejvyšší teplota $9,9^{\circ}\text{C}$. Nejnižší teplota minus $10,9^{\circ}\text{C}$. Průměrná denní teplota $0,0^{\circ}\text{C}$. Celkové množství srážek za listopad 91,8 mm. Počet dní se srážkami 17, z toho 9 dní se sněžením. Nejvíce srážek za jeden den 16., 1 mm dne 6. a 26. XI. Souvislá sněhová pokrývka osm dní. Celkem v listopadu napadalo 54 cm sněhu. Nejvyšší sněhová pokrývka 41 cm dne 28. XI. Počet dní s výskytem mlhy 16. S celodenním mrazem bylo 10 dní. Se silným až bouřlivým nárazovým větrem byly dva dny. S námrazou bylo 7 dní, s náledím a ledovkou 2 dny. Slunce svítilo celkem 80 hodin. Průměrná denní relativní vlhkost vzduchu 85%.

Průměrné teploty	Srážky	Sluneční svit	RV	Sněhová pokr.
I. dekáda $5,0^{\circ}\text{C}$	38,8 mm	14 hodin	92%	0
II. dekáda $-0,7^{\circ}\text{C}$	4,0 mm	42 hodin	78%	2 dny poprašek
III. dekáda $-4,3^{\circ}\text{C}$	49,0 mm	24 hodin	85%	8 dní 11-41-36cm

V porovnání s dlouhodobým průměrem byl letošní listopad teplotně podnormální o $1,7^{\circ}\text{C}$, srážkově nadnormální o 27 mm. Letošní schodek srážek je na konci listopadu 222 mm, je nejvyšší za 20 let mého pozorování. Průměrná denní RV nad 90% byla zjištěna ve čtrnácti dnech, z toho nad 95% v osmi dnech, RV pod 50% byla ve dvou dnech 47 a 40%. V první třetině měsíce vlhko, teplo, časté dešťové srážky, velká oblačnost. Ve druhé třetině většinou slunečno a holomrazy. V poslední třetině listopadu vyloženě zimní počasí s častým sněžením, průměrné denní teploty všechny minusové.

Karel Petruška.

Společenská kronika.Jubilea.

1.11. Josef Grosman	Tříč	84 let
2.11. Zdeňka Doubková	Vysoké nad Jizerou	70 let
2.11. Božena Melichová	Sklenařice	86 let
2.11. Antonín Vodseďálek ing.	Tříč	84 let
5.11. Anna Holá	Vysoké nad Jizerou	86 let
9.11. Jaroslav Chmelík	Tříč	75 let
10.11. Ema Kučerová	Vysoké nad Jizerou	84 let
11.11. Stanislav Haas	Vysoké nad Jizerbu	75 let
13.11. Leopoldina Vítámvásová	Vysoké nad Jizerou	90 let
16.11. Marie Dudková	Vysoké nad Jizerou	86 let
16.11. Vlasta Nosková	Sklenařice	81 let
17.11. Milada Ceéová	Vysoké nad Jizerou	70 let
17.11. František Vacek	Sklenařice	84 let
23.11. Milada Vašíčková	Vysoké nad Jizerou	70 let
26.11. Karel Berka	Vysoké nad Jizerou	82 let
8.12. František Hájek	Vysoké nad Jizerou	70 let
13.12. Rudolf Smola	Vysoké nad Jizerou	83 let
17.12. Františka Novotná	Tříč	83 let
19.12. Božena Kobrová	Stará Ves	88 let
24.12. Štěpán Buchar	Vysoké nad Jizerou	82 let
24.12. František Juda	Tříč	92 let
26.12. Ludmila Tomešová	Sklenařice	81 let
30.12. Miloslav Chvalina	Vysoké nad Jizerou	82 let

Do dalších let přejeme mnoho zdraví!

Zlaté svatby.

- 11.11. oslavili zlatou svatbu Karel a Věra Petruškoví,
 27.11. vzpomněli stejného výročí Josef a Anna Nečáskovi a
 7.12. připadlo stejné jubileum pro Oldřicha a Marii Pacákoví.

Svatby.

Na MěNV ve Vysokém nad Jizerou uzavřeli sňatek

4.11. Tomáš Martinec z Bozkova a

Marie Boučková z Železného Brodu,

2.12. Milan Jarý z Buřan a

Dagmar Zemanová ze Tříče,

16.12. Josef Minář, Železný Brod a

Marcela Vykopalová, Josefů Důl, a konečně

16.12. Rudolf Křapáček z Horní Rokytnice nad Jizerou a

Jarmila Čermáková z Horní Rokytnice nad Jizerou.

Všem přejeme mnoho zdraví a spokojenosti
do nového společného života.

Kytička poděkování.

♡ Paní Miloslava Lachmanová byla dlouholetou členkou základní organizace Svazu invalidů ve Vysokém nad Jizerou.

Když tato organizace potřebovala hospodářku, ochotně se této službě ujala. Byla obětavá a spolehlivě vykonávala svěřenou funkci více jak osm let.

Nám tedy náleží, abychom jí za její příkladný život, obětavost a lásku, za dobré slovo i pomoc, za všechnu práci, kterou pro ZO SI vykonala, touto cestou ještě jednou poděkovat.

Čest její památce.

ZO SI Vysoké nad Jiz.

Zpravodaj Větrník č. 11 a 12 - dvojčíslo XI,XII/89. Vydává MěNV Vysoké nad Jizerou. Tisk povolen OK ONV Semily pod č.j. 11/89. Odpovědná redaktorka ing. Marcela Kučerová.

Náklad výtisků: 550 ks - obsah 21 stran - cena 2,- Kčs.

Příspěvky do Větrníku zasílejte na Střediskové kulturní zařízení ve Vysokém nad Jizerou nejpozději do 10. každého měsíce. Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvků a nevyžádané nevrací.